

Književnost in umetnost.

Vse tu navedene knjige in publikacije se dobe v Učiteljski knjigarni v Ljubljani, Frančiškanska ulica št. 6.

Ocene.

—k »Naš panj.« Opis in praktičen navod, kako naj čebelarimo v njem. Po lastnih izkušnjah za slovenske čebelarje priredil Anton Znidaršič, velečebelar v Ilir, Bistrici. — Cena trdo vezani knjigi Din 40.—, s poštino vred Din 42.—, za inozemstvo franko Din 44.—.

Naš znani čebelarji prvak in reformator našega čebelarstva nam podaja v knjigi točen in natančen opis panja, ki je že močno vpejlan ne samo med slovenskimi čebelarji, ampak se širi tudi že čez meje Slovenije in v inozemstvo proti jugu in severu, kjer čebelarijo Slovenci. Večji del 136 strani obsegajoče knjige pa obravnava pravljanje čebel v tem panju skozi celo čebelarstvo leto. Vsa navodila so zajeta iz mnogoletnih praks v lastnem čebelarstvu, ki je največje v naši državi. Istotako poučna za vsakega naprednega čebelarja so poglavja o vzgoji matic, o odvzemanju, točenju, čiščenju, shranjevanju in prodaji medu. Prav posebno pa bo zanimalo praktične čebelarje poglavje o prevažanju čebel v razne paše. Avtor opisuje vse svoje dragocene izkušnje o tem sicer težavnem, a neogibno potrebnem čebelarjem opravilu. Prepričan je, da je naše čebelarstvo mogoče dvigniti le z neumornim iskanjem novih pasič in prevažanjem čebel, kajti pri nas so redki kraji, kjer bi imela čebela skozi vse leto dobro pašo.

Knjigo krasijo 107 večinoma izvrčnih slik, ki pojasnjujejo vsa opravila v večjem čebelarjem obratu. — Ker je med učiteljstvom mnogo interesiranih čebelarjev, jo toplo priporočamo najprej njim. Prav primerna je pa tudi za šolsko, učiteljsko, oziroma strokovno knjižnico. — Dobiti jo je pri M. Humek-u, Ljubljana, Langusova 21.

Učiteljski pravnik.

—§ 15% priznanih z 32 službenimi leti v penzijo, 30. marca 1925 je plenum Državnega sveta odločil: 1. Da se učiteljskemu računa 15% dodatek v penzijo z dovršenim 32 službenim letom; 2. profesorjem pa s 30 službenim letom. Manjše število službenih let se ne vzame v obzir pri odmeri tega dodatka v penzijo.

—§ Višji odtegljaj davkov 1. aprila. Računovodstvo je odtegnilo dne 1. aprila za budžetsko leto 1925/26, nekoliko višji znesek z ozirom na to, da se bo v bodoče vplačeval davek le v polnih dinarjih.

—§ Ponovno razvrščanje profesorjev učiteljskih in nadzornikov. Na podlagi odločbe ministrstva prosvete od 10. marca 1925 P. Br. se ima izvesti ponovno razvrščanje navedenih v zmislu čl. 230. toč. 2. čin, zak. V to svrhu se je osnovala posebna komisija. Za nadzornike, ki ne pridejo tu v poštev, je predvidena posebna nagrada, ki jo bodo prejeli poleg plače.

—§ Naredba o izdajanju potrdil uradnikom in državnim uslužbencem.* Generalna direkcija posrednih davkov je zvedela, da uporabljajo mnogi uradniki in državni uslužbenci, ki so dobili na podstavi člena 128. zakona o civilnih uradnikih in ostalih državnih uslužbencih in člena 112. zakona o državnem prometnem osebju brez takse izvestna potrebna potrdila ali izvestne potrebne listine, pozneje ta potrdila ali te dokumente tudi ob drugih svojih poslih pri oblastvih, pa bi bili morali zanje plačati takso, predpisano z zakonom. Ker to ravnanje nasprotuje členu 128. zakona o civilnih uradnikih in ostalih državnih uslužbencih in členu 112. zakona o državnem prometnem osebju ter se s takim postopanjem povzroča škoda državi blagajni, odreja generalna direkcija posrednih davkov na podstavi člena 43. zakona o taksah: 1. Vsa državna oblastva, ki izdajajo na podstavi člena 128. zakona o civilnih uradnikih in ostalih državnih uslužbencih in člena 112. zakona o državnem prometnem osebju uradnikom, državnim uslužbencem vobče kakor tudi častnikom in vojaškim uradnikom izvestna potrdila ali izvestne dokumente brez takse, morajo na takih potrdilih ali dokumentih vselej točno označiti namen, za katerega se izdajajo brez takse. 2. Državna oblastva ne smejo sprejemati takih potrdil in dokumentov omenjenih državnih uslužbencev kot take v drugih poslih državnih uradnikov in uslužbencev vobče kakor tudi častnikov in vojaških uradnikov. 3. Državni uradniki in ostali uslužbenci vobče kakor tudi častniki in vojaški uradniki ne smejo uporabljati potrdil in dokumentov, dobljenih na podstavi člena 128. zakona o civilnih uradnikih in ostalih državnih uslužbencih in člena 112. zakona o državnem prometnem osebju v druge svrhe nego v one, katerim so bile namenjene. 4. Vsa državna oblastva morajo, če se uporabijo taka potrdila in taki dokumenti v drugo svrhu, ne pa v ono, za katero so

bili izdani, pobrati od predložitelja takso za potrdila in dokumente po značaju listine in po dotični stopnji taksne tarife zakona o taksah, in sicer v onem znesku, ki bi ga bilo treba plačati, da so prejeli ta potrdila ali te dokumente proti plačilu takse. 5. Vsi državni uslužbenci, ki osebno sprejmejo prošnje s takimi potrdili ali dokumenti, a prej ne poberejo takse, se kaznujejo glede na člen 26. zakona o državni trošarini, taksah in pristojbinah po členu 55. ali členu 56. zakona o taksah. — Iz generalne direkcije posrednih davkov v Beogradu, dne 29. januarja 1925, št. 4844.

—§ Pravila o opravljanju državnega strokovnega izpita za prestop uradnikov ministrstva za prosveto iz pripravljanih skupin v pomožne skupine.* Na podstavi člena 54. zakona o civilnih uradnikih in ostalih drž. uslužbencih predpisujem:

Člen 1. Uradnik ministrstva za prosveto, ki želi prestopiti iz pripravljane skupine v pomožno skupino, mora opraviti po členu 54. zakona o uradnikih državni strokovni izpit po teh pravilih.

Člen 2. Za izpraševanje kandidatov, ki žele opravljati ta izpit, je ustanovljena pri ministrstvu za prosveto centralna stalna izpraševalna komisija; v Zagrebu, Ljubljani, Sarajevu in Dubrovniku pa poslujejo stalne izpraševalne oblastne komisije.

Člen 3. Za člane stalnih oblastnih komisij postavlja minister za prosveto za tri leta pet po činu najvišjih administrativnih uradnikov pri ministrstvu ali v dotični oblasti. Z istim odlokom postavi tudi po dva njihova namestnika, izmed katerih je eden po svojem položaju glavni arhivar ali glavni arhivski uradnik v oblasti. Z istim odlokom se imenuje tudi zapisnikar komisije.

Predsednik komisije je najstarejši član po činu in službenih letih.

Člen 4. Pripravnik mora poznati v praksi vse grane pisarniške službe in vse uradne posle pisarniških uradnikov.

Člen 5. Pravica do državnega strokovnega izpita gre vsakemu pripravniku ministrstva za prosveto, ki ima popolni dve leti državne službe.

Kandidat, ki prostovoljno po redni poti zapusti državno službo, sme opravljati ta izpit, če ima dve leti državne službe in če ni minilo šest mesecev od dne, ko je zapustil državno službo.

Člen 6. Pripravnik, ki vstopi v prosvetno-administrativno službo iz druge stroke, mora prebiti v tej službi najmanj še tri mesece kot pripravnik.

Člen 7. Prošnja za opravljanje državnega strokovnega izpita se mora izročiti po starejšini onega oblastva, pri katerem je pripravnik zaposlen ali je bil zaposlen v poslednjem času. Prošnja se priloži starejšinovo potrdilo, iz katerega se vidi, kakšen uspeh je pokazal kandidat pri delu, kakšne letne ocene je prejel od komisije za ocenjanje in za katero stroko je posebno sposoben.

Člen 8. K izpitu se sme pripustiti samo oni kandidat, ki si je pridobil pravico do njega po zakonu o uradnikih in po predpisih tega pravilnika.

O pripustitvi k izpitu odloči komisija z večino glasov. Komisija odredi dan za izpit.

Kandidatu, ki se zaradi bolezni ali iz neodločnih razlogov ne more v odrejenem roku prijaviti k izpitu, se ta čas ne šteje v rok.

Člen 9. Državni strokovni izpit je dvojen:

- a) za administrativno osebje in
- b) za arhivsko osebje.

Člen 10. Izpit za administrativno osebje smejo opravljati oni pripravniki, ki imajo poleg ostalih pogojev za državne uslužbence tudi kvalifikacijo za I. ali za II. kategorijo. Oni, ki tega nimajo, opravljajo izpit za arhivsko osebje.

Člen 11. Izpit za administrativne uradnike je pismen in usten.

K ustnemu izpitu se pripusti kandidat, če opravi pismenega.

Člen 12. Pismeni izpit je klavzura (pismena naloga); izdelava klavzure ne sme trajati nad štiri ure.

Pismena naloga ima namen, da se vidi iz nje, koliko je kandidat sposoben, na praktično in teoretično vprašanje iz administracije pokazati svoje znanje hitro in zanesljivo.

Člen 13. Ustni izpit je obči in strokovni ter se opravlja:

A. Za kandidate I. kategorije:

I. Obči izpit:

a) Iz administrativnega prava:

1. Teorija v najpoglavnejših potezah.

2. Pozitivno zakonodajstvo; ustava kraljevine Srbov, Hrvatov in Slovencev; zakon o obči upravi; zakon o državnem svetu; zakon o glavni kontroli; zakon o univerzi; zakon o srednjih šolah; zakon o osnovnih šolah in zakon o uradnikih; uredba o uvrstitvi uradnikov; uredba o ureditvi ministrstva za prosveto; potem v glavnih potezah uredba o razdelitvi države na oblasti in uredba o draginskih dokladah.

b) Iz finančne znanosti: v glavnih potezah proračun; zakon o taksah; zakon o državnem računovodstvu in uredba o ureditvi ministrstva za finance.

II. Strokovni izpit:

a) pisarniški posli (sposobnost za konceptno službo in administracijo);

b) arhivski posli.

B. Za kandidate II. kategorije:

I. Obči izpit:

a) Iz administrativnega prava: isto, kar za I. kategorijo, razen teoretičnega dela administrativnega prava;

b) iz finančne znanosti: isto, kar za I. kategorijo.

II. Strokovni izpit:

a) pisarniški posli (sposobnost za konceptno službo in administracijo);

b) arhivski posli.

Člen 14. Diplomirani pravniki so oproščeni občega ustnega izpita (čl. 55. zakona o uradnikih).

Člen 15. Izpit za arhivske uradnike je usten in obseza obči in strokovni izpit.

I. Obči izpit:

a) Temeljito znanje državnega jezika;

b) znanje političnega zemljepisa kraljevine Srbov, Hrvatov in Slovencev;

c) glavne odredbe zakona o taksah, uredba o razdelitvi države na oblasti in uredba o ureditvi ministrstva za prosveto.

II. Strokovni izpit:

a) arhivski posli;

b) osnove enostavnega knjigovodstva.

Člen 16. Po končanem ustnem izpitu odloči komisija, ali je opravil kandidat izpit odlično, soglasno ali z večino glasov.

Člen 17. Kandidat, ki prvokrat pade pri pismenem ali ustnem izpitu za kandidate III. kategorije, sme ponavljati izpit čez šest mesecev; če pade pri pismenem izpitu kandidat I. ali II. kategorije, sme ponavljati izpit čez tri mesece.

Člen 18. Kandidat sme opravljati državni izpit največ dvakrat, potem izgubi pravico do izpita in njegova služba v resortu ministrstva za prosveto prestatane.

Člen 19. O celokupnem izpitu se vodi zapisnik, ki ga podpiše izpraševalna komisija in ki se shrani v arhiv te komisije. Kandidatu, ki je izpit opravil, se da izročevalo, ki ga podpišeta predsednik in zapisnikar.

Člen 20. O uspehu izpita poroča komisija občemu oddelku ministrstva za prosveto, obči oddelku pa uradu, kjer kandidat službuje.

Člen 21. Predsedniku in vsakemu članu izpraševalne komisije pristojni nagrada, in sicer: predsedniku 200 dinarjev, članom pa po 150 dinarjev na dan, dokler traja izpit. Zapisnikar ima stalen mesečni honorar, ki ga odredi z odlokom minister za prosveto.

V Beogradu, dne 25. jan. 1925.

Minister za prosveto:

Pribičević s. r.

Iz naše stanovske organizacije.

Gibanje okrajnih društev v Sloveniji.

Poročila:

+ UČITELJSKO DRUŠTVO ZA MARIBORSKI OKRAJ je zborovalo dne 7. marca t. l. v mali dvorani »Narodnega doma« v Mariboru ob prav lepi udeležbi.

Tov. predsednik pozdravi navzoče predvsem oba tov. srezka šolska nadzornika. Za tem se spominja prerano umrlega tov. Fr. Čučeka, v čigar spomin zakličejo vsi trikratni: Slava! — Šolski upravitelj dobe položnice okrajne posojnice v Mariboru za plačevanje društvine.

Zapisnik in dopisi. Prečitajo se došli dopisi in zapisnik zadnjega občnega zbora.

Šolski nadzornik Lichtenwallner prečita tozadevni odlok ministrstva poljo-

privrede, kmet, odd., glede opazovanja ptic selivk. Za vsak srez se javijo trije učitelji, ki bodo opazovali priselitev ptic.

Predavanje. Tov. Fr. Čiček predava o prehistoričnem gradišču »na Pošteli«. V zanimivem referatu nas povede v davne čase naše prošlosti. V zvezi s tem predlaga g. Lichtenwallner obravnavo zgodovinske snovi po Weyrichovem vzorcu. Dalje priporoča pristop k Zgodovinskemu društvu.

Predlogi: (tov. Šijanec). Velikemu županu v Mariboru, da bi smelo učiteljstvo poljubno razpolagati z dopusti do 10 dni po privatnem poslu, skupno najmanj 3 dni. To radi nadziranja pri obdelavi zemljišč, ki jih imajo nekateri tovariši, pa tudi iz drugih sličnih vzrokov.

V zvezi z današnjim referatom predlaga tov. Knaflič, da bi vsaka šola razpravljala na domači konferenci, kako bi se zbirala vsa zemljepisna in zgodovinska snov našega okrajja. To se naj po 1 letu pretresa na učiteljskem zborovanju.

Z ozirom na predsednikovo poročilo o novem šolskem zakonu predlaga tov. Vauda protest in razočaranje na tem, da se sklepa šolski zakon brez nas. Sprejme se predlog tov. Godčeve in Knafliča, da se tozadevni predlogi in navsveti pošljejo predsedniku v najkrajšem času in jih ta naslovi na UJU poverjeništvu Ljubljana. — Predsednikova pripomba: Takoj po zborovanju sem izvedel, da je pov. Ljubljana povabilo na anketo o novem šolskem zakonu tov. H. iz mariborske oblasti, ali še koga drugega, ni znano. Tov. H. pa se vabilu ni hotel odzvati, ker bi baže anketa morala svoje delo završiti v treh dneh, a on, da ne more prevzeti odgovornosti za posledice tega prenapljenega dela (Anketa je bila izvoljena na seji ožjega sosveta ob navzočnosti vseh članov ožjega sosveta, člani ankete so bili objavljeni v sejemnem zapisniku ožjega sosveta v »Učit. Tov.«, rok je bil od Glavnega odbora UJU točno odmerjen in je bilo vse pojasnjeno v »Učit. Tov.«, anketa se je ozirala na materijal okrajnih učiteljskih društev in ugotovljenih stališč na pokrajinskih skupščinah poverjeništvu. — Opomba uredništva).

Tov. Mohorko izraža željo glede nove redukcije, ki je zopet na vidiku, da se zavzame naša organizacija pri sprejemanju v učiteljska in pri nastavitvah v prvi vrsti na člane učiteljskih rodbin.

Tov. Vauda predlaga vsaj enkrat v letu prijateljsko snidenje po zborovanjih, ki se večini zde preveč »uradna«.

Tov. Godčeva še ponovno vabi vse tovarišice k čajanki, kjer bodo pretresavale razne zadeve z vidika ženske vzgoje.

Pedagoške in šolske drobtine.

× Kaj bo z našo deco? Čehi so že lepo organizirali počitniške kolonije slabotnih otrok, ki bodo uživali dobrote morske kopelji v Gradežu in drugod. Nujna potreba bi bila, da se zavzame tudi pri nas kdo za slično akcijo, da se omogoči tudi naši bolelni deci bivanje na sinjem Jadranu. Mnogo staršev je, ki bi radi poslali svoje otroke na morje, pa se ne vedo kam obrniti. Mogoče bi se zanimal za to velevažno akcijo zdravstveni odsek?

LE ORGANIZIRANO PROSVETNO DELO nam bo doneslo večje in trajne uspehe, zato poročajte o vsem in vzpodbujajte vse, ki imajo voljo do dela, naj vstopijo v naš krog kulturnih in prosvetnih delavcev in naj korakajo z nami — za skupnimi smotri!

ZAHVALA.

Šolsko upraviteljstvo državne osn. šole v Ženavljah se zahvaljuje »Kolu jugoslovanskih sester« v Ljubljani za 250 Din, ki jih je prejelo kot podporo za šolski oder.

A. Benkovič, šol. upravitelj.

Odgovorni urednik: Franc Štrukelj. Last in zal. UJU — poverjen. Ljubljana. Tiska »Učiteljska tiskarna« v Ljubljani.

NA OBROKE

Manufakturo in konfekcijo etc. oblike po meri za gospode in dame iz lastne prvovrstne krojačnice dobite proti ugodnemu odplačevanju na obroke le pri tvrdki

DAVORIN JOHAN IN DRUGOVI

družba z o. z.

MARIBOR, Tattenbachova ul. 2.
Pisarna: Gregoričeva ul. 1.

Zahtevajte vzorce!

* »Službene Novine kraljevine Srba, Hrvata i Slovenaca« z dne 17. februarja 1925, št. 35. (VII. — 1925.) Uradni list št. 19. od 24. februarja 1925.

* »Službene Novine kraljevine Srba, Hrvata i Slovenaca« z dne 21. februarja 1925, št. 39 (IX. — 1925.) »Uradni list« št. 24. od 7. marca 1925.